

گروه ریاضی

عنوان :

نام دبیر :

تاریخ : /
98 /

سازمان ملی پرورش
استعدادهای درخشان
دبیرستان دوره اول
فرزانگان 2 منطقه 1
کابگ شماره :

کلاس :

پایه :

نام و نام خانوادگی :

1) مشخص کنید آیا 1021 اول است یا خیر و چرا؟

با توجه به روشی که در کلاس گفتیم، نزدیکترین مربع کامل را به 1021 پیدا می‌کنیم:

$$1024 = 32 \times 32$$

حالا اعداد اول تا 32 را می‌نویسیم.

$$2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31$$

با انجام محاسبه متوجه می‌شویم که هیچ‌کدام شمارنده 1021 نیستند.

پس این عدد اول است.

2) دو مقدار (10,6) و (70,42) را محاسبه کنید. حالا (7,10,6) و (70,42) را مقایسه کنید. همان کار را برای (19,4) و (57,12) انجام دهید. چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

$$10 = 2 \times 5, \quad 6 = 2 \times 3, \quad (10,6) = 2$$

$$70 = 10 \times 7 = 2 \times 5 \times 7, \quad 42 = 6 \times 7 = 2 \times 3 \times 7, \quad (70,42) = 2 \times 7 = 14$$

می‌بینیم که $(70,42) = 7(10,6)$.

$$19 = 19, \quad 4 = 2 \times 2, \quad (19,4) = 1$$

$$57 = 3 \times 19, \quad 12 = 3 \times 4 = 2 \times 2 \times 3, \quad (57,12) = 3$$

در این حالت هم می‌بینیم که $(57,12) = 3(19,4)$.

پس شاید بتوان نتیجه گرفت که: $a(b,c) = (ab, ac)$

3) دو مقدار $[10,6]$ و $[70,42]$ را محاسبه کنید. حالا $7[10,6]$ و $[70,42]$ را مقایسه

کنید. همان کار را برای $[19,4]$ و $[57,12]$ انجام دهید. چه نتیجه ای می‌گیرید؟

$$10 = 2 \times 5, \quad 6 = 2 \times 3, \quad [10,6] = 2 \times 3 \times 5 = 30$$

$$70 = 10 \times 7 = 2 \times 5 \times 7, \quad 42 = 6 \times 7 = 2 \times 3 \times 7, \quad [70,42] = 2 \times 5 \times 3 \times 7 = 210$$

می‌بینیم که $[70,42] = 7[10,6]$.

$$19 = 19, \quad 4 = 2 \times 2, \quad [19,4] = 1$$

$$57 = 3 \times 19, \quad 12 = 3 \times 4 = 2 \times 2 \times 3, \quad [57,12] = 3$$

در این حالت هم می‌بینیم که $[57,12] = 3[19,4]$.

پس شاید بتوان نتیجه گرفت که: $a[b, c] = [ab, ac]$

4) کدامیک از معادله‌های زیر جواب ندارد؟ چرا؟ معادله‌ای که جواب دارد، جوابش چیست؟

$$[132, x] = 330, \quad 132 = 2 \times 2 \times 3 \times 11, \quad 330 = 2 \times 3 \times 5 \times 11$$

می‌دانیم که همیشه $[a, b]$ مضرب هم a و هم b هست. اما در اینجا 330 مضرب 132 نیست. پس جواب ندارد.

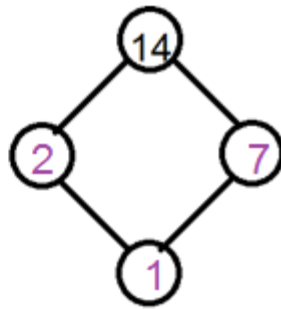
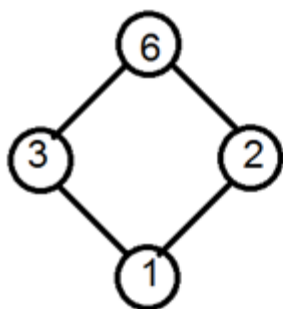
$$(51, x) = 9, \quad 51 = 3 \times 17, \quad 9 = 3 \times 3$$

می‌دانیم که همیشه (a, b) شمارنده هم a و هم b هست. اما در اینجا 9 شمارنده 51 نیست. پس جواب ندارد.

$$[60, x] = 360 \quad 60 = 2 \times 2 \times 3 \times 5, \quad 360 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 \times 5 \times 5$$

اگر $x = 360$ درست می‌شود پس جواب دارد.

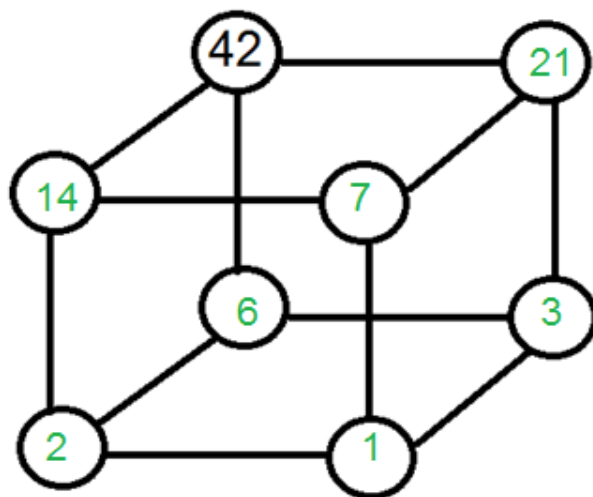
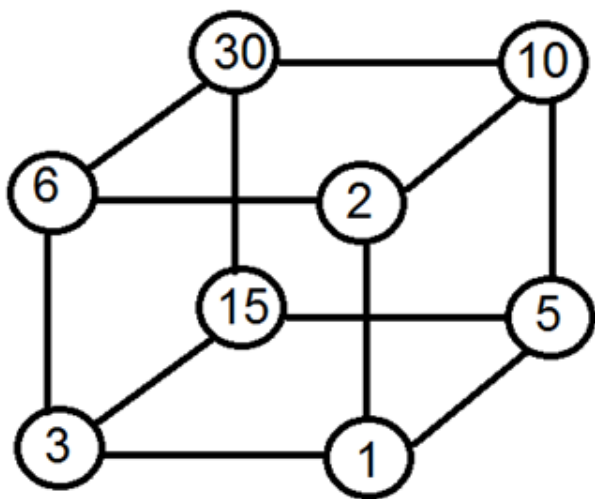
5) به نمودار سمت راست توجه کنید. خود اعداد و رابطه بین اعداد را کشف کرده و نمودار سمت چپ را پر کنید. آیا در نمودار سمت چپ، می‌توانستیم به جای 14، 12 را قرار دهیم و نمودار را تکمیل کنیم؟ چه جور اعدادی را می‌توان به جای 14 قرار داد و نمودار تکمیل شود؟

خیر نمی‌توانیم.

اعدادی که حاصلضرب دو عدد اول باشند.

6) به نمودار سمت راست توجه کنید. خود اعداد و رابطه بین اعداد را کشف کرده و نمودار سمت چپ را پر کنید. آیا در نمودار سمت چپ، می‌توانستیم به جای 42، 18 را قرار دهیم و نمودار را تکمیل کنیم؟ چه جور اعدادی را می‌توان به جای 30 قرار داد و نمودار تکمیل شود؟

خیر.

42 و 30 وجه مشترکشان این است که هر دو حاصلضرب سه عدد اول مختلف هستند.

(7) معادلات زیر را حل کنید:

{توجه کنید همیشه $(a, b)[a, b] = ab$ }

$$(2x, 3)[2x, 3] + (x, 6)[x, 6] = 36$$

$$\rightarrow 2x \times 3 + x \times 6 = 36 \rightarrow 6x + 6x = 36 \rightarrow 12x = 36 \rightarrow x = 3$$

$$(x, 21)[x, 21] - (x, 2x)[x, 2x] = 210 - 2x \cdot x$$

$$\rightarrow x \times 21 - x \times 2x = 210 - 2x \cdot x \rightarrow 21x - 2x \cdot x = 210 - 2x \cdot x \rightarrow 21x = 210 \rightarrow x = 10$$

$$8) \quad x, y \text{ و } z \text{ را طوری بیابید که } \frac{31}{30} = \frac{1398}{x} + \frac{12}{y} + \frac{4}{z}$$

اگر دقت کنید متوجه می‌شوید که

$$\frac{31}{30} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{5}$$

خوب حالا می‌توان فرض کرد:

$$\frac{1}{2} = \frac{1398}{x}, \quad \frac{1}{3} = \frac{12}{y}, \quad \frac{1}{5} = \frac{4}{z}$$

$$x = 1398 \times 2 = 2796 \quad y = 12 \times 3 = 36 \quad z = 4 \times 5 = 20 \text{ پس}$$

نوجه کنید جواب فقط این یکی نیست و با همین روش چند جواب دیگر هم می‌توان بدست آورد.

(9) فرض کنید $(a, b) = 20$ و $[a, b] = 300$ و b از دو برابر a کمتر است. a و b را بیابید.

$$(a, b) = 20 = 2 \times 2 \times 5, \quad [a, b] = 300 = 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5$$

هر دوی a و b در تجزیه به عوامل اول، $2 \times 2 \times 5$ را دارند. و یک 3 و یک 5 هستند که هر کدام در یکی هست و در دیگری نیست. پس برای a و b چهار حالت زیر را داریم.

$$a = 2 \times 2 \times 5 = 20 \quad b = 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 = 300$$

$$a = 2 \times 2 \times 3 \times 5 = 60 \quad b = 2 \times 2 \times 5 \times 5 = 100$$

$$a = 2 \times 2 \times 5 \times 5 = 100 \quad b = 2 \times 2 \times 3 \times 5 = 60$$

$$a = 2 \times 2 \times 3 \times 5 \times 5 = 300 \quad b = 2 \times 2 \times 5 = 20$$

حالا در هر کدام از آنها b را با دو برابر a مقایسه می‌کنیم.

$$2a = 40 \quad b = 300, \quad 2a = 120 \quad b = 100, \quad 2a = 200 \quad b = 60, \quad 2a = 600 \quad b = 20$$

تنها حالت اول نمی‌تواند جواب باشد. پس سه جواب داریم.

10) شمارنده‌های 144 که خودشان مضرب 4 باشند، کدامها هستند؟ اگر تجزیه 144 را داشته باشید، چه راهی برای یافتن آن پیشنهاد می‌دهید؟

داریم:

$$144 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3$$

می‌دانیم که $4 = 2 \times 2$. پس آن شمارنده‌های 144 را در نظر می‌گیریم که عامل 2×2 را داشته باشند. عوامل دیگر 144، $2 \times 2 \times 3 \times 3$ هستند. شمارنده‌های $2 \times 2 \times 3 \times 3$ را نوشته و یک 2×2 در همه ضرب می‌کنیم.

شمارنده‌های $2 \times 2 \times 3 \times 3$:

$$1, \quad 2, \quad 3, \quad 2 \times 2, \quad 2 \times 3, \quad 3 \times 3, \quad 2 \times 2 \times 3, \quad 2 \times 3 \times 3, \quad 2 \times 2 \times 3 \times 3$$

به صورت عددی به ترتیب:

$$1, \quad 2, \quad 3, \quad 4, \quad 6, \quad 9, \quad 12, \quad 18, \quad 36$$

شمارنده‌های 144 که مضرب 4 هستند:

$$1 \times 4, \quad 2 \times 4, \quad 3 \times 4, \quad 4 \times 4, \quad 6 \times 4, \quad 9 \times 4, \quad 12 \times 4, \quad 18 \times 4, \quad 36 \times 4$$

به صورت عددی به ترتیب:

$$4, \quad 8, \quad 12, \quad 16, \quad 24, \quad 36, \quad 48, \quad 72, \quad 144$$

11) اعدادی که بین 1000 و 4000 بوده و حتما 2 و 5 و 31 هر سه شمارنده اول آنها بوده و هیچ شمارنده اول دیگری نداشته باشند را مشخص کنید.

اگر چنین عددی وجود داشته باشد، چون هر سه عدد 2 و 5 و 31 شمارنده آن هستند، بنابراین $310 = 2 \times 5 \times 31$ یک شمارنده آن است. پس این عدد حتما مضرب 310 است. با تقسیم 4000 و 1000 بر 310 درمیابیم که $4 \times 310 = 1240$ و $12 \times 310 = 3720$ بزرگترین و کوچکترین مضرب 310 بین 1000 و 4000 هستند. پس مضارب 310 بین 1000 و 4000 بصورت زیر هستند:

$$4 \times 310, \quad 5 \times 310, \quad 6 \times 310, \quad 7 \times 310, \quad 8 \times 310, \quad 9 \times 310, \quad 10 \times 310, \quad 11 \times 310, \quad 12 \times 310$$

تجزیه به عوامل اولشان را می‌نویسیم:

$$4 \times 310 = 2 \times 2 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 5 \times 310 = 5 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 6 \times 310 = 2 \times 3 \times 2 \times 5 \times 31,$$

$$7 \times 310 = 7 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 8 \times 310 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 9 \times 310 = 3 \times 3 \times 2 \times 5 \times 31,$$

$$10 \times 310 = 2 \times 5 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 11 \times 310 = 11 \times 2 \times 5 \times 31, \quad 12 \times 310 = 2 \times 2 \times 3 \times 2 \times 5 \times 31$$

بین این مضارب آنهایی که تنها عوامل اول 2، 5 و 31 را داشته باشند، عبارتند از:

$$4 \times 310 = 2 \times 2 \times 2 \times 5 \times 31 = 1240$$

$$5 \times 310 = 5 \times 2 \times 5 \times 31 = 1550$$

$$8 \times 310 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 5 \times 31 = 2480$$

$$10 \times 310 = 2 \times 5 \times 2 \times 5 \times 31 = 3100$$

اصلا قبل از نوشتن تجزیه به عوامل اول، به عددی که در 310 ضرب شده دقت کنید.

این عدد اگر خارج از عوامل 2، 5 و 310 را نداشته باشد، حاصلضربش در 310 یک جواب است.

و دیگر حتی لازم نبود تجزیه به عوامل اول را برای همه بنویسیم.